

Casa-Museo Emilia Pardo Bazán. Producción cultural

Xulia Santiso Rolán

(CONSERVADORA DA CASA-MUSEO EMILIA PARDO BAZÁN)

CONTRA VENTO E MAREA
VERBAS E PEGADAS dos FEMINISMOS

XORNADAS de
CONFERENCIAS
DEBATES
TEATRO
DANZA
ARTE

Setembro 2009

Organiza
Casa-Museo EMILIA PARDO BAZÁN

Av. Valpurga, 11 - 15100 ALCALÁ
http://www.casamuseoemiliapardo.com
casamuseo@casamuseoemiliapardo.com

Realiza as actividades baixo o logotipo do Casa-Museo de acordo coa programación de que dispoñamos neste momento

PROGRAMACIÓN	novas 10 setembro	novas 11 setembro	novas 12 setembro	novas 13 setembro	novas 14 setembro
novas 3 setembro	novas 10 setembro	novas 11 setembro	novas 12 setembro	novas 13 setembro	novas 14 setembro
TERTULIAS DOS VOTOS	POESÍAS E ANÉCDOTAS	POESÍAS E ANÉCDOTAS	POESÍAS E ANÉCDOTAS	POESÍAS E ANÉCDOTAS	POESÍAS E ANÉCDOTAS
13.00h. O CLAR DA CADEIRA de María Xosé Barja	17.00h. GALA E NOCTURNA de María Xosé Barja	17.00h. FEMINISMO, DIFERENCIA E EQUIDADE de María Xosé Barja	17.00h. FEMINISMO E ANÉCDOTAS de María Xosé Barja	17.00h. FEMINISMO E ANÉCDOTAS de María Xosé Barja	17.00h. FEMINISMO E ANÉCDOTAS de María Xosé Barja
19.00h. O CLUB DA CADEIRA de María Xosé Barja	18.00h. TRABALLO DO POBRO de María Xosé Barja	18.00h. RECETO FEMINISTE de María Xosé Barja	18.00h. RECETO FEMINISTE de María Xosé Barja	18.00h. RECETO FEMINISTE de María Xosé Barja	18.00h. RECETO FEMINISTE de María Xosé Barja
novas 4 setembro	novas 11 setembro	novas 12 setembro	novas 13 setembro	novas 14 setembro	novas 15 setembro
A LITA	novas 11 setembro	novas 12 setembro	novas 13 setembro	novas 14 setembro	novas 15 setembro
21.00h. Teatralización de María Xosé Barja	21.00h. Teatralización de María Xosé Barja	21.00h. Teatralización de María Xosé Barja	21.00h. Teatralización de María Xosé Barja	21.00h. Teatralización de María Xosé Barja	21.00h. Teatralización de María Xosé Barja

A cultura é un dos grandes capitais do noso tempo, de todos os tempos.

Jose Luís Méndez López
Presidente da Fundación Caixa Galicia¹

¹ Freixanes, Víctor e Meixide, Alberto (2010): *O capital da cultura, unha achega ás industrias culturais de Galicia*, A Coruña, CIEF-Fundación Caixa Galicia.

En agosto de 2010 presentouse na Coruña un interesante estudo sobre o panorama da xestión cultural en Galicia, en particular, da industria da cultura, *sensu stricto*, no contorno socioeconómico actual.

A relevancia deste estudo é innegable, amplía o panorama que ven presentando o Observatorio do Consello da Cultura Galega² sobre as estruturas sectoriais relacionadas coa cultura en Galicia, esta vez na ampla extensión do termo. Este significativo estudo é un recurso indispensable onde observar a evolución xeral (e a posición propia) neste contorno de sectores culturais cada vez máis extenso.

A paisaxe que debuxan ambas publicacións aféctalle á Casa-Museo Emilia Pardo Bazán porque participa en certa medida da mesma dinámica, ou cando menos, ten intención de facelo. Desde a súa reinauguración, no ano 2003, ven procurando equipararse aos axentes culturais do entorno como plataforma de creación, produción e distribución deste intanxible simbólico, dese factor identitario que é a cultura.

A cultura como un capital: humano, simbólico, económico, de información e valores de coñecemento. Capital de que dispón a sociedade e que como tal deber ter xestionado.

Víctor F. Freixanes

O profesor Freixanes apunta na publicación antes citada un dos posibles significados do que se entende por industria cultural; “aquela forma de produción, difusión e comercialización que, integrada na sociedade de consumo e no mercado de masas, configura a gran rede de distribución de contidos simbólicos (información, educación e lecer) que conforman o imaxinario social do noso tempo”, por suposto, esta Casa non é unha industria cultural, é un museo: “Unha institución permanente, sen ánimo de lucro, ao servizo da sociedade e o seu desenvolvemento, aberta ao público, que adquire, conserva, investiga, comunica e exhibe, con fins de estudo, educación e deleite, evidencias materiais da humanidade e o seu entorno”. Pero a realidade que nos rodea enténdese sobre todo desde a perspectiva desta sociedade de consumo, onde non é posible desfacerse deste modo de

² Observatorio da Cultura Galega (2009): *Anuario de Estadísticas culturais de Galicia de 2007*, Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega. Este é o último editado.

pensar, e menos cando se traballa en campos relacionados coa xestión. Por outro lado, á xestión cultural é beneficioso incorporarlle tamén as ciencias exactas, e aproveitarse de cálculos e operacións que terminarán por servir ao fermoso obxectivo de socializar a cultura, de facela rendible a base de enaltecer a súa condición e con ela a do maior número de usuarios.

Habería que considerar canto ten iso de altruísta.

Porque o destino final dos nosos esforzos é **o público**, a mesma clientela que determina o fluxo de correntes das industrias culturais que se reflicten nos estudos e nas estatísticas da realidade socioeconómica actual. Eses mesmos consumidores que en 2007, gastaron 800 millóns de euros no conxunto de Galicia en produtos culturais relacionadas co lecer³. Case o triplo do que gastaron en total as administracións locais, as Deputacións Provinciais e a Xunta de Galicia no mesmo período.

No conxunto de responsabilidades que leva consigo a xestión deste servizo cultural que é o museo, ademais dunha rigorosa xestión interna (conservación, investigación) o que realmente lle da sentido son as actividades cara ao exterior, a exhibición e a comunicación; son os eixes conceptuais da institución, das propostas que entendemos como de interese para eses mesmos usuarios⁴.

Ser un museo leva consigo unha serie de debilidades, fortalezas, ameazas e oportunidades detalladas nun excelente artigo de Crespo Pereira⁵ editado nesta mesma revista o ano 2006. En xeral, as debilidades desta institución veñen determinadas pola falta de recursos económicos (promoción, publicidade, actividades de grande alcance) algo que en parte se viu solucionado desde entón, e este artigo se ocupará de manifestalo. O motivo desta mellora é a maior receptividade das institucións (públicas e privadas) ante un organismo que ven amosando interese por detectar as necesidades do seu entorno en canto a propostas culturais compatibles co ideario do museo e da institución que o preside, a Real Academia Galega.

³ Entendido este como a maneira de empregar un tempo libre que aglutina o entretemento, a información e a educación.

⁴ Usuarios mellor que visitantes xa que o noso obxectivo non é que se acheguen unha vez, se non que o fagan de xeito activo, participando e incluso proponendo actividades de interese para a sociedade.

⁵ Crespo Pereira, Verónica (2006): “Análise DAFO da Casa-Museo Emilia Pardo Bazán”, en *La Tribuna. Cadernos de Estudo da Casa-Museo Emilia Pardo Bazán*, nº 4. A Coruña.

Noutras palabras, baseamos a nosa propia sostenibilidade nunha valoración das relacións de mercado como un dos puntos de avaliación, aínda que non é unicamente a amplitude nin a densidade do espazo social co que nos vinculamos o que debe definir a nosa consecución de obxectivos.

Por outro lado e derivado desa mesma premisa de partida, a de ser un museo (entendido quizais de xeito romántico, pero sobre todo entendido como un servizo á sociedade) a definición de comercialización, ou mellor, de rendibilidade, non ten o mesmo significado que nunha industria cultural. Nas institucións das nosas características considérase a rendibilidade como o beneficio subxectivo (intelectual, sensorial) que o cidadán obtén cando acode aos nosos espazos⁶, tanto para facer unha visita como para participar nunha actividade.

E novamente por ese motivo, ser un museo, traballamos nun difícil equilibrio ao tentar presentarnos á colectividade nunha correcta proporción entre a práctica da cultura entendida desde unha concepción da excelencia, da aristocracia, e a da súa dimensión socializadora múltiple e diversa. Difícil equilibrio, é certo, pero as dúas maneiras de entender a xestión cultural, vertical e horizontalmente, non teñen por qué ser excluíntes, incluso deberían interactuar entre si.

Non nos conformamos pois, con garantir a función de posuír, conservar e mostrar; sabemos do rigor do rexistro, da conservación, catalogación e exhibición, pero unha vez chegados a este punto hai que buscar a mellor maneira de manexar a colección para detectar as liñas temáticas que representa e conectala coa nosa realidade sociocultural na que é precisa a nosa existencia para coñecerse mellor a si mesma.

O espectador dun museo vinculado coa sociedade é o sangue que confirma que está vivo. Pero ao darlle esta primacía supón tamén que o museo se vexa sometido a unha serie de forzas; unha de elas é sentirse depositario dun “capital en activo” que ten que moverse e producir, o perigo está en que nesta fase de pseudoeducación masiva pola que estamos pasando poidamos perder de vista o que somos –unha institución especializada e científica–, e elaborar un discurso afastado da reflexión e o coñecemento, que é en esencia o que se propón. Aínda así, dende a Casa-Museo non se desdeña ningún tipo

⁶ Non se trata de encher as estatísticas de visitantes, senón de traballar para que cada un deles experimente algún tipo de emoción -emoción sensitiva, ademais de cognitiva- con respecto ao tema exposto, tarefa doada no noso caso, xa que presentamos unha figura que é difícil que deixe indiferente.

de visitantes, nin ningún motivo que lles faga acceder á institución, a nosa función debe de ser conseguir os obxectivos educativos que nos propoñemos. É dicir, non nos interesa a cantidade de visitas, senón a súa calidade, a súa optimización, e esta evidénciase na actitude dos visitantes á saída, nas mostras de recoñecemento que levamos recibidas pola gran maioría dos que pasearon polas salas.

Apunta novamente Freixanes o feito social complexo que leva consigo a cultura; entre outras significacións, a dunha memoria compartida que o grupo humano constrúe ou reelabora decote, e que ten dúas direccións: cara atrás, desde a consciencia crítica de nós mesmos, na medida en que nos sabemos parte dun discurso compartido que outros construíron ou reelaboraron antes, e a cara ao futuro, participando na construción dese discurso. A Casa-Museo é un perfecto vínculo entre eses **dous tempos**, nexo activo entre o pasado e o presente. Aglutina a percepción histórica e actual dunha realidade sociolóxica complexa que se ve reflectida na figura de Emilia Pardo Bazán inmersa na súa época de xeito político, económico, ideolóxico e social.

Esta valoración de nós mesmos cara á xestión capitalizada podería ser (está a ser) obxecto de debate, xa que na súa concepción vese afectado o presente de institucións de similares características ás nosas ás que tanto esforzo está custando sobrevivir. Pero considerando que este patrimonio inmaterial debe ser público e de libre acceso, responde á competencia dos xestores culturais a responsabilidade de obter os recursos necesarios para levar a cabo as actividades pertinentes.

Neste momento si sería admisible a reivindicación dunha política cultural lúcida e obxectiva (equilibrando as dependencias de todo tipo que pode conlevar cunha institución que ten que se manter autónoma) e un dos determinantes para vincular cultura e política podería ser a capacidade de poñer en uso esta preciosa ferramenta de desenvolvemento sociocultural que son os museos. Somos testemuñas de mudanzas, case que xeracionais, de hábitos de consumo e ocupación de tempo libre. Se non nos incorporamos a estes cambios, corremos o grave perigo de quedar á marxen dos circuítos culturais.

Un dos grandes desafíos é o transito desde as formas tradicionais de organización ás novas formas, tamén de produción, que necesariamente impoñen os novos tempos, de aí a necesidade de colaboración entre os axentes de medio afirmándonos, cada un de nós na nosa propia identidade, traballando, cada un de nós nunha honesta resistencia.

MEMORIA DE ACTIVIDADES 2009

Emilia Pardo Bazán. Lume de seu

Un ano mais, entendemos este artigo como espazo de reflexión ante a intención de consolidar esta Casa como un compoñente mais do panorama cultural do contorno sempre baseando a súa estrutura no código da Nova Museoloxía que propón a consideración, non dun espazo físico, se non dun territorio onde se traballa, non unha colección se non un patrimonio colectivo e non un público se non unha comunidade participativa.

Responde polo tanto a un sistema de valores que motiva a acción comunitaria. O seu principal parámetro, apoiado nese triplo paradigma: pluridisciplinario, comunitario e territorial, é a concienciación social na idea de pertenza, baseada nun sistema aberto e interactivo onde se prime o diálogo entre suxeitos.

Nesta camiñada, cada vez mais, imos difundindo as revisións necesarias sobre a autora e polo tanto, sobre a institución, co obxectivo de que enriquezan o discurso común. Estas consideracións, estes argumentos, dentro da terminoloxía das industrias culturais, poderíanse considerar produtos? Están sometidos á lei do mercado? É quizais esta lei de oferta e demanda a que da forma á realidade que nos rodea?

O que está claro é que estes “produtos” constitúen o elemento distintivo da institución, a enriquecen e a reafirman. Posuímos un discurso propio e con el nos presentamos para propoñer actividades de participación activa. Este discurso nos diferenza e nos fai complementarios co resto dos axentes culturais.

- Emilia Pardo Bazán como muller. Temas de xénero.
- Emilia Pardo Bazán como intelectual con opinións propias.
- Emilia Pardo Bazán como profesional capaz.
- O contorno sociocultural da escritora.
- Marineda.
- O noso propio contorno sociocultural.

Trátase entón dunha xestión cultural baseada no coñecemento e na información, por esa orde. No medio deste proceso, presentamos aquí os logros. As actuacións.

Os Xoves da rúa Tabernas. *Tertulias*.

Os “Xoves da rúa Tabernas” son unha actividade que se ven realizando mensualmente na Casa-Museo desde o ano 2005 grazas á colaboración da Deputación Provincial da Coruña e do Ministerio de Cultura. O primeiro xoves de cada mes, tentamos actualizar a esencia das veladas literarias doutra época que coincidían con esta en día e espazo, xa que Pardo Bazán convocaba o faladoiro os xoves, os meses que estaba en Galicia, nesta casa.

O faladoiro é de acceso libre para todas aquelas persoas que se queiran achegar, o número aproximado de participantes é de entre 20 e 40. Moitas veces son os mesmos participantes os que solicitan algún tema determinado.

Os faladoiros realízanse na sala dedicada á produción literaria da escritora, por ser a parte máis adaptada para a realización deste tipo de actividades. De todos os xeitos, se o número de asistentes é moi alto, situación que se ven producindo unha boa parte das veces, utilízase o salón de actos da Real Academia Galega, que ten un aforo de 100 cadeiras.

A metodoloxía é sinxela. En cada unha delas, cóntase coa presenza dun invitado que é o encargado de introducir o tema sobre o que se vai falar. Durante un tempo non superior aos 20 minutos leva a cabo a presentación que despois, durante as dúas horas aproximadas que dura a sesión se converte en diálogo aberto.

No ano 2009 os invitados foron:

- **Xaneiro.** Siro López, Leo Toral, Pipo Arrive e Moisés Morales, CORRE CARMELA QUE CHOVE.
- **Febreiro.** Xurxo Souto, O ANTROIDO NA CORUÑA.

- **Marzo.** Vences Beceiro, para continuar co tema do ANTROIDO na cidade.
- **Abril.** Alicia Longueira, WENCESLAO FERNÁNDEZ FLÓREZ
- **Maio.** “O Carrabouso”, humorista gráfico.
- **Xuño.** Víctor Sierra, argumentista e dialoguista de “PADRE CASARES”.
- **Xullo.** Pilar Couto, profesora e doutora da UDC. EMILIA PARDO BAZÁN
- **Setembro.** María Reimondez, “O CLUBE DA CALCETA”.
- **Outubro.** Cristina Justo, coordinadora do Mestrado de Xénero e Políticas de Igualdade da UDC. OS FEMINISMOS.
- **Novembro.** Mannane Rodríguez, directora de CINE.
- **Decembro.** Antonio Reigosa, escritor. OS MITOS GALEGOS.

O primeiro xoves de cada mes, a Casa-Museo Emilia Pardo Bazán actualízase a presenza das VELADAS LITERARIAS dentro do programa.

Casa-Museo Emilia Pardo Bazán 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

O primeiro xoves de cada mes, a Casa-Museo Emilia Pardo Bazán actualízase a presenza das VELADAS LITERARIAS dentro do programa.

Casa-Museo Emilia Pardo Bazán 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

Emilia Pardo Bazán e as realidades sociais

O primeiro xoves de cada mes, a Casa-Museo Emilia Pardo Bazán actualízase a presenza das VELADAS LITERARIAS dentro do programa.

Casa-Museo Emilia Pardo Bazán 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

De mitos e encantamentos. Unha cidade e fantasía popular galega.

O primeiro xoves de cada mes, a Casa-Museo Emilia Pardo Bazán actualízase a presenza das VELADAS LITERARIAS dentro do programa.

Casa-Museo Emilia Pardo Bazán 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

os xoves da rúa Tabernas...
Wenceslao Fernández Flórez

Este xoves, 2 de abril, contaremos coa presenza de Alicia Longueira, da Fundación WFF.

O primeiro xoves de cada mes, a Casa Museo Emilia Pardo Bazán actúallase a esencia das VELADAS LITERARIAS doutra época.

Casa Museo Emilia Pardo Bazán - 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

os xoves da rúa Tabernas...
"O carrabouxo" humor galego.

Este xoves, 7 de maio, contaremos coa presenza de Xosé Lois, humorista gráfico.

O primeiro xoves de cada mes, a Casa Museo Emilia Pardo Bazán actúallase a esencia das VELADAS LITERARIAS doutra época.

Casa Museo Emilia Pardo Bazán - 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

os xoves da rúa Tabernas...
Como facer unha comedia televisiva en Galicia

Este xoves, 4 de maio, contaremos coa presenza de Víctor Sierra, guionista, argumetnista e dialoguista de "Pedro Casares".

O primeiro xoves de cada mes, a Casa Museo Emilia Pardo Bazán actúallase a esencia das VELADAS LITERARIAS doutra época.

Casa Museo Emilia Pardo Bazán - 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

os xoves da rúa Tabernas...
Unha panorámica pola historia dos feminismos

Este xoves, 1 de outubro, contaremos coa presenza de Cristina Justa, coordinadora do master de xénero e políticas de igualdade da Universidade da Coruña.

O primeiro xoves de cada mes, a Casa Museo Emilia Pardo Bazán actúallase a esencia das VELADAS LITERARIAS doutra época.

Casa Museo Emilia Pardo Bazán - 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

os xoves da rúa Tabernas...
MARÍA REIMÓÑEZ
"O CLUB DA CALCETA"

Este Xoves, 3 de setembro, contaremos coa presenza de María Reimóñez, autora do libro "O club da Calceta".

Elina Luaces e Laura Ponte interpretarán os seus monólogos adaptados por Teatro do Morcego

O primeiro xoves de cada mes, a Casa Museo Emilia Pardo Bazán actúallase a esencia das VELADAS LITERARIAS doutra época.

Casa Museo Emilia Pardo Bazán - 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

os xoves da rúa Tabernas...
Manane Rodríguez

Este xoves, 5 de novembro, contaremos coa presenza de Manane Rodríguez, directora de cine.

O primeiro xoves de cada mes, a Casa Museo Emilia Pardo Bazán actúallase a esencia das VELADAS LITERARIAS doutra época.

Casa Museo Emilia Pardo Bazán - 17:00 h. Entrada libre.
Rúa Tabernas, 11. 15001 A Coruña. Tel. 981 227 141

"Os Xoves da Rúa Tabernas". Xaneiro 2009

"Os Xoves da Rúa Tabernas". Marzo 2009

A promoción publicitaria levouse a cabo coa colocación de **carteis** en diferentes puntos da cidade así como o reparto de **invitacións** a:

- Persoas cuxo enderezo temos rexistrado nun “mailing” propio.
- Cafeterías da cidade.
- Librarías.
- Bibliotecas.

23 de abril. DÍA DO LIBRO

A Casa-Museo lévase unindo desde hai anos á celebración desta data tan simbólica para a literatura universal, que existe desde 1930 en España, para render unha homenaxe mundial ao libro e aos seus autores, e a nós mesmos, como receptores desta impagable fonte de sensacións e de pensamentos.

MUSEOS O NOSO PATRIMONIO MUSEOS ESPAZO DE OCIO MUSEOS LIBRE CIRCULACIÓN DE IDEAS E EXPERIENCIAS

A Casa-Museo Emilia Pardo Bazán
súmase á celebración do
DÍA INTERNACIONAL DO LIBRO.

A participación nesta actividade é libre,
pero intervirán, colaborando con nós,
as seguintes entidades:

Asociación de Mulleres de Catoira
Federación de Empresarias de Galicia
Fundación "Mujeres"
Mulleres pola Igualdade
Club de Lectura da Biblioteca Pública M. González Garcés

Desde as **16,30 h.** do **xoves 23 de abril.**
CASA-MUSEO EMILIA PARDO BAZÁN
Rúa Tabernas, 11. Tel. 981 207 308. A Coruña

23 abril de 2009
DÍA INTERNACIONAL DO LIBRO
LECTURA DE TEXTOS
DE EMILIA PARDO BAZÁN
RELACIONADOS COA MULLER

MUSEOS O NOSO PATRIMONIO MUSEOS ESPAZO DE OCIO MUSEOS LIBRE CIRCULACIÓN DE IDEAS E EXPERIENCIAS

Nesta ocasión, convocamos unha lectura pública de textos de Emilia Pardo Bazán relacionados co tema da muller. “La educación del hombre y la mujer, sus relaciones y diferencias”, o limiar do tomo X de “La Biblioteca de la mujer” titulado *La cocina española antigua*, e diferentes artigos de *La Nación de Buenos Aires*, *La España Moderna*, e da sección “La vida contemporánea” de *La Ilustración Artística*.

No acto conmemorativo, tras unha convocatoria pública, quixeron colaborar con nós as seguintes entidades, ás seguintes horas:

16.30 h. -17.00 h.

Asociación amas de casa de Catoira

17.00 h. -17.20 h.

Fundación Mujeres

17.20 h. - 18.10 h.

Club de lectura da Biblioteca Pública González Garcés

18.10 h. -18.30 h.

Federación de Empresarias de Galicia

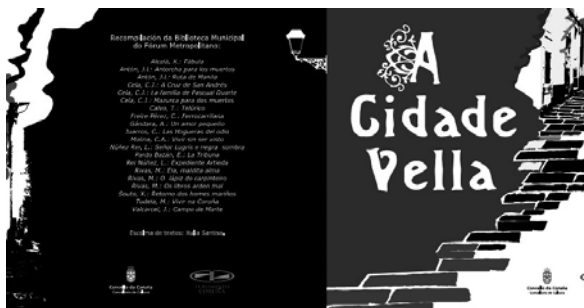
18.30 h. -19.00 h.

Mulleres pola Igualdade

Ademais a Concellaría de Cultura e a Concellaría de Turismo editaron 5.000 folletos sobre a Cidade Vella cos que, a través de referencias literarias dos escritores galegos máis relevantes, búscase despertar a curiosidade dos coruñeses e de todos aqueles que visitan a nosa cidade por coñecer eses lugares descritos nos textos literarios. A recompilación de textos foi encargada á conservadora da Casa-Museo Emilia Pardo Bazán.

Setembro

CONTRA VENTO E MAREA VERBAS E PEGADAS dos FEMINISMOS

XORNADAS de
CONFERENCIAS
DEBATES
TEATRO
DANZA
ARTE

Setembro 2009

Organiza

Casa-Museo

**EMILIA
PARDO
BAZÁN**

R/ Tabernas, 11 981207308
<http://casamuseopardobazan.blogspot.com/>
casamuseopardobazan@gmail.com

Todas as actividades terán lugar na Casa-Museo exceptuando as que indiquen outro espazo

PROGRAMACIÓN

xoves 3 setembro	xoves 10 setembro	venres 11 setembro	xoves 17 setembro	venres 18 setembro
TERTULIAS DOS XOVES	PIONEIRAS E ANÓNIMAS	FEMINISMO (5)	PIONEIRAS E ANÓNIMAS	FEMINISMO (5)
17.00h O CLUB DA CALCETA con María Reimóndez	17.00h EMILIA E ROSALÍA María Jesús Farfán Busto e Carmen Blanco	17.00h FEMINISMOS: DIFERENZA E IGUALDADE Rosa Cobo	17.00h PIONEIRAS E ANÓNIMAS Aurora Marco	17.00h RÉXIME FARMACOPORNOGRÁFICO Beatriz Preclado
19.00h O CLUB DA CALCETA Elna Lusces e Laura Ponte Compañía Teatro do Morcego	19.00h TRABALLADORAS DO FOGAR Xara, ACSUR, Centro Atención Hogar-Caritas, Nonexplotesofregado	19.00h REVISTAS FEMINISTAS GALEGAS: ANOMIA (Naniña Santos) FESTA DA PALABRA SILENCIADA (María Xosé Quetzán)	19.00h Contenedor de feminismo: AS LOTAS CONSERVEIRAS 21.00h Inauguración: CONTENEDOR DE FEMINISMO Carme Nogueira (Cantóns Obelisco)	19.00h A REVOLUCIÓN DOS XÉNEROS Beatriz Suárez Briones e Rubem Centeno Paradelá 21.00h OS DILCOS (MAKING-OFF DE XÉNERO) Chévere (Parainfía da Universidade)
venres 4 setembro	21.00h MARIQUINO-CÓCTEL Mariñoheras Precilias	21.00h Inauguración XOGO DE DAMAS Adónica Cabo (muralla Hospital Militar)		
21.00h A CITA Experimentaldanza Teatro (Parainfía da Universidade)				

Xornadas de conferencias, debates, teatro, danza e arte “Contra vento e marea. Verbas e pegadas dos feminismos”.

O lema “Contra vento e marea” fora elixido por Emilia Pardo Bazán para reivindicar o seu compromiso co traballo intelectual tendo en conta as evidentes trabas da época. O obxectivo é poñer en valor o legado da Condesa na actualidade, unha figura recoñecida pola súa defensa na debatida cuestión da educación das mulleres. Así, nestas xornadas esperamos manter esta mesma pulsión de liberdade, recollendo a testemuña do espírito aberto e transgresor da primeira muller catedrática de universidade española.

Por isto propoñemos un achegamento ás cuestións de xénero a través de dous bloques temáticos, **pioneiras e anónimas**, facendo un percorrido desde as primeiras reclamacións feministas do século XIX ata a actualidade, con especial atención ao ámbito galego, tentando amosar unha panorámica ampla e plural (teoría, activismo, literatura, arte) por medio de conferencias, debates, teatro, danza e intervencións artísticas na rúa.

Título

“Contra vento e marea. Verbas e pegadas dos feminismos”

Tema

Xornadas de conferencias, debate, teatro, danza e intervencións artísticas en torno a diversas cuestións dos feminismos históricos e actuais

Organización

Casa-Museo Emilia Pardo Bazán., A Coruña

Financiación

Área de Igualdade da Deputación da Coruña e Concellaría de Igualdade e Participación Cidadá do Concello da Coruña

Localizacións

Auditorio da Real Academia Galega

Casa-Museo Emilia Pardo Bazán (Rúa Tabernas, 11)

Paraninfo do Reitorado (Av. Maestranza, 9)

Av. Francisco Vázquez (Paseo Marítimo, baixo a Fundación Luís Seoane)

Cantóns (Fronte ao antigo Cine Avenida)

Datas

xoves 3 de setembro - venres 4 de setembro

xoves 10 de setembro - venres 11 de setembro

xoves 17 de setembro - venres 18 de setembro

Dirección

Xulia Santiso Rolán, Conservadora da Casa-Museo Emilia Pardo Bazán

Coordinación

Anxela Caramés Sales, Investigadora en artes visuais e feminismos

Obxectivos

- Contribuír á difusión do pensamento feminista, intentando paliar os prexuízos negativos cos que socialmente se relaciona, froito do descoñecemento das súas múltiples contibucións.
- Achegar as reivindicacións feministas a un público non necesariamente informado.
- Proporcionar ferramentas de lectura e análise para as producións culturais vinculadas ao pensamento crítico feminista.
- Facer visibles as reflexións teóricas e creativas paralelas ao discurso hexemónico patriarcal.

- Xerar un foro de debate arredor das cuestións feministas, posibilitando o establecemento dunha rede de traballo conxunta.
- Reflexionar acerca das interrelacións que se producen entre os feitos políticos, sociais, económicos e culturais que condicionan as propostas teóricas e creativas da arte e a literatura.
- Valorar a función da arte como instrumento de reivindicación social e activismo político, así coma o seu impacto na sociedade contemporánea.
- Dinamizar e potenciar o uso da Casa-Museo Emilia Pardo Bazán como espazo público de enriquecemento cultural.
- Estimular o debate cultural dentro do ámbito galego, e máis concretamente da Coruña, abrindo un marco de diálogo para fomentar a pluralidade de pensamento.
- Potenciar a creación artística (visual, escrita, escénica) en Galicia en relación ás cuestións de xénero.

SÍNTESE EXPLICATIVA

O lema “Contra vento e marea”, como comentamos, fora elixido por Emilia Pardo Bazán para reivindicar o seu compromiso co seu propio traballo intelectual tendo en conta as evidentes trabas da época.

Por isto propuxemos un achegamento ás cuestións de xénero a través de dous bloques temáticos, **pioneiras e anónimas** por unha banda, e, por outro lado, **feminismo(s)**, facendo un percorrido desde as primeiras loitas feministas do século XIX ata a actualidade, con especial fincapé no ámbito galego, tentando amosar cunha panorámica ampla e plural (teoría, activismo, literatura, arte) o estado da cuestión e os diferentes grupos de opinión que xera o tema.

CONTIDOS

A) CONFERENCIAS E DEBATES:

- Charla-presentación do libro *O club da calceta* de MARÍA REIMÓNDEZ

Feminismos século XIX-XX

- Mulleres pioneiras

- Apuntes sobre as orixes das reivindicacións das mulleres e as anónimas galegas: AURORA MARCO
- Emilia Pardo Bazán e Rosalía de Castro: MARÍA JESÚS BUSTO FARIÑA, CARMEN BLANCO

- Mulleres anónimas. Loitas obreiras

- Loitas das mulleres das Conserveiras da Illa de Vilagarcía de Arousa durante os oitenta: LOLI ROMERO LORES, CARME FERRO, MAR SUÁREZ, MARI LUZ GARCÍA VIGO
- Traballadoras do fogar: XIARA, ACSUR, CENTRO ATENCIÓN HOGAR-CÁRITAS, NOMEPISESOFREGHAO

Feminismos século XX-XXI

- Feminismo(s): diferenza, igualdade

- Tendencias dos feminismos no século XX: ROSA COBO
- Revistas feministas galegas:

Festa da palabra silenciada. MARÍA XOSÉ QUEIZÁN.

Andaina. NANINA SANTOS

- Feminismo(s): a revolución dos xéneros

- Réxime farmacopornográfico: BEATRIZ PRECIADO
- Sexualidades non normativas: BEATRIZ SUÁREZ BRIONES - RUBEM CENTENO PARADELA

B) INTERVENCIÓNS ARTÍSTICAS NO ESPAZO PÚBLICO:

- MÓNICA CABO - *Trabajo de damas*
- CARME NOGUEIRA - colectivo uks - *Contenedor de feminismos*

C) ACTIVIDADES ESCÉNICAS:

- MARIBOLHERAS PRECÀRIAS - *Maribingo*
- CHÉVERE - *Os dildos*
- TEATRO DO MORCEGO - *O club da calceta*
- EXPERIMENTA DANZA - *A cita*

PROGRAMACIÓN

Xoves 3 setembro Salón de actos. RAG.	Venres 4 setembro Paraninfo da Universidade.
17:00 h. Faladoiro-presentación do libro <i>O club da calceta</i> de María Reimóndez	
19:30 h. <i>O club da calceta</i> , Teatro do Morcego	
	21:00 h. <i>A cita</i> , Experimenta danza (estrea)

Xoves 10 setembro Salón de actos. RAG.	Venres 11 setembro Paraninfo da Universidade.
17:00 h. Presentación	
Pioneiras e anónimas	Feminismo (s)
17:30 h. Emilia e Rosalía: María Jesús Busto Fariña e Carmen Blanco	17:00 h. Feminismos. Diferenza e igualdade: Rosa Cobo
18:30 h. Traballadoras do fogar: Xiara, ACSUR, Centro Atención Hogar-Cáritas, Nomepisesofreghao	19:00 h. Revistas <i>Andaina</i> Nanina Santos e <i>Festa da palabra silenciada</i> María Xosé Queizán
21:00 h. Maribingo, Maribolheras Precàrias	21:00 h. Inauguración <i>Xogo de damas</i> , Mónica Cabo

Xoves 17 setembro Salón de actos. RAG.	Venres 18 setembro Salón de actos. RAG.
Pioneiras e anónimas	Feminismo (s)
17:00 h. Pioneiras e anónimas: Aurora Marco	
19:00 h. As loitas das conserveiras nos oitenta en Vilagarcía: Loli Romero Lores, Mari Luz García Vigo, Uqui Permui e Carme Nogueira	18:30 h. Sexualidades non normativas: Beatriz Suárez Briones e Rubem Centeno Paradela
21:00 h. inauguración <i>Contenedor de feminismos</i> , Carme Nogueira	21:00 h. Paraninfo da Universidade. <i>Os dildos (Making-off de xénero)</i> , Chévere.

EXPLICACIÓN DO DESENVOLVEMENTO DAS XORNADAS

As actividades desenvolvéronse ao longo de tres semanas, comezando polo faladoiro literario do primeiro xoves de setembro e continuando coas xornadas de conferencias e debates os xoves e os venres de cada semana, dividindo os dous bloques de contidos: **Pioneiras e anónimas** por un lado, e por outro, **Feminismo(s)**.

As sesións tiveron unha duración variable: as conferencias foron de unha hora máis a quenda de preguntas, nos relatorios cada poñente falou 30 minutos antes de pasar á conversa e nas mesas redondas cada intervención foi de 10-15 minutos para pasar logo ao debate.

As xornadas foron gratuítas e de acceso libre. Outorgouse un certificado de asistencia e ofertouse 1 crédito académico de libre configuración, que se está a tramitar coas universidades da Coruña, Santiago de Compostela e Vigo.

Xoves 3 de setembro

Incorporamos na programación das xornadas o faladoiro literario do primeiro xoves de cada mes que se leva organizando na Casa-Museo Emilia Pardo Bazán desde hai varios anos baixo a dirección de Xulia Santiso. Convidamos a participar a María Reimóndez para presentar o seu libro *O clube da calceta* para xerar un debate sobre as problemáticas de xénero. A continuación dúas das actrices de Teatro do Morcego –Elina Luaces e Laura Ponte– representaron os seus monólogos na adaptación teatral da devandita novela, que foi levada a cabo e dirixida por Celso Parada.

Venres 4 de setembro

Experimentadanza-teatro estrearon *A cita*, un espectáculo que combina danza (Carlota Pérez) e teatro (Xoan Carlos Mejuto) preparado especificamente para as xornadas. Aborda a violencia de xénero de forma poética á vez que contundente.

Xoves 10 de setembro

As xornadas abriron sesión coas presentacións das figuras clave de Emilia Pardo Bazán e Rosalía de Castro, salientando as súas avanzadas posturas

feministas que tanto se entrecruzaban como se opoñían, no relatorio entre María Jesús Fariña Busto e Carmen Blanco, que trataron a cada unha delas respectivamente.

Continuamos coa mesa redonda sobre as problemáticas das empregadas do fogar, na que participaron diferentes colectivos: Carmela Casal, a directora de Xiara (Asociación de Empregadas do Fogar de Santiago de Compostela); Paula Lobagueira, responsable do proxecto “Equal-En plan de igualdad” (focalizado na revalorización ocupacional e a regularización da actividade das empregadas domésticas) promovido polo Centro Atención Hogar-Cáritas; Marta Casal da ONG ACSUR (desde onde desenvolven actividades en torno ao traballo doméstico); Rocío Fraga, do colectivo feminista Nomepisesofreghao (que promoveu, xunto a outros colectivos, a Campaña do 8 marzo do 2009, centrada nas problemáticas do traballo doméstico).

Rematamos co “Maribingo” organizado polo colectivo Maribolheras Precárias, que recuperaron para a ocasión unha curiosa xenealoxía de dona Emilia Pardo Bazán en ambiente festivo.

Venres 11 de setembro

Na súa conferencia Rosa Cobo analizou e explicou as diversas correntes feministas da segunda ola, desenvoltas na segunda metade do século XX, como o feminismo da igualdade, da diferenza, ou o construcionista, até chegar a teoría *queer*.

Despois do descanso continuamos falando de produción de discurso teórico feminista a partir do relatorio entre as dúas revistas feministas galegas, pioneiras no Estado Español. Falaron as responsables de *A Festa da palabra silenciada*, María Xosé Queizán, e *Andaina*, Nanina Santos, sobre os seus respectivos proxectos editoriais, achegándose ao intenso debate entre a igualdade e a diferenza xurdido durante os anos setenta.

Finalmente inauguramos a instalación artística de Mónica Cabo, *Xogo de damas. Construción de espazos de recreación*, mantendo unha conversa coa artista sentados no seu patchwork realizado con sintasol, xa que a súa intención era que fose usado polas persoas para o que estas quixeran.

Xoves 17 de setembro

Na súa conferencia Aurora Marco rescatou figuras femininas anónimas ou esquecidas no ámbito galego, así como as mulleres pioneiras do século XIX –predecesoras ou coetáneas a Emilia Pardo Bazán– nas loitas feministas.

A continuación presentamos no "Contenedor de Feminismos", un proxecto de recuperación do arquivo feminista de Galicia. A primeira "documentación", realizada en febreiro do 2009, estivo centrada nas loitas das mulleres do sector conserva na Comarca do Salnés durante os anos oitenta; diante dunha fábrica en desuso en Vilaxoán falouse con catro das protagonistas, rememorando os vinte anos do peche de Orosa: LOLI ROMERO LORES e CARME FERRO (traballadoras da conserva), MAR SUÁREZ (sindicalista), MARI LUZ GARCÍA VIGO (avogada), UQUI PERMUI, ANXELA CARAMÉS e CARME NOGUEIRA ("Contenedor de feminismos"), as cales restauraron unha copia de VHS do documental sobre o devandita folga das traballadoras que se proxectou esa mesma tarde para xerar o debate posterior. Debido á choiva o expositor-arquivo, que fora instalado nos Cantóns a principios do mes de setembro, trasladouse á entrada da sede da Real Academia Galega polo que a clausura da instalación fíxose no transcurso da mesa redonda.

Venres 18 de setembro

Finalmente Beatriz Preciado non puido acudir, polo que a sesión da tarde centrouse na mesa redonda sobre a revolución dos xéneros e falouse das sexualidades non normativas: Beatriz Suárez Briones introduciu algúns conceptos da teoría *queer* e Rubem Centeno Paradela revisou de forma crítica o movemento gai.

Como colofón das xornadas e aplicación práctica do debate teórico que acabáramos de ter, desplazámonos ao Paraninfo do Reitorado para ver o espectáculo *Os dildos (Making-off de xénero)*, que combinou partes da obra de teatro *Testosterona* co obradoiro *drag king* realizado polas propias actrices de Chévere.

INFORMACIÓN SOBRE AS PONENTES

1. TERTULIA OS XOVES DA RÚA TABERNAS.

- MARÍA REIMÓNDEZ

Tradutora, intérprete e escritora. Investiga sobre a interacción do feminismo, o poscolonialismo e a tradución. Leva traballando en proxectos de cooperación internacional desde o ano 1994, favorecendo a superación da discriminación de xénero en países desfavorecidos. No 2006 escribiu *O club da calceta*.

2. CONFERENCIAS

- AURORA MARCO

Profesora de Didáctica da Lingua e de Literatura Galega na Facultade de Ciencias da Educación da Universidade de Santiago. É autora do *Dicionario de mulleres galegas. Das orixes a 1975* (2007); *Mulleres e educación en Galiza. Vidas de mestras* (2002) ou *As precursoras. Achegas para o estudo da escrita feminina* (1993).

- ROSA COBO

Profesora na Facultade de Socioloxía da Coruña, onde foi membro fundador do Seminario Interdisciplinar de Estudos Feministas. Foi codirectora do Máster Experta en Xénero e Políticas de Igualdade. Ten escrito abundantes artigos sobre xénero e actualmente investiga sobre feminismos, multiculturalidade e globalización.

3. RELATORIOS

- CARMEN BLANCO

Profesora de Literatura Galega na Facultade de Humanidades do Campus de Lugo (USC). Participou activamente no movemento feminista galego desde os anos setenta. Escribiu numerosos libros sobre cuestións referidas á escrita de mulleres ou a relación do xénero co poder, coma *O contradiscurso das mulleres* (1995) ou *Sexo e lugar* (2006).

- MARÍA JESÚS BUSTO FARIÑA

Profesora de Literatura Española na Universidade de Vigo; doutorada cunha tese sobre unha relectura feminista dos contos de Cristina Peri Rossi. A súa investigación está centrada na obra de escritoras, fundamentalmente hispanoamericanas, dende unha perspectiva teórica feminista. Ten publicado diversos artigos en publicacións e monografías especializadas. É coeditora de *Escribir en femenino: poéticas y políticas* (2001).

- MARÍA XOSÉ QUEIZÁN

Escritora e directora de *A festa da palabra silenciada*, revista de cultura, producida por Feministas Independentes Galegas que comezou a publicarse ano 1983 co propósito de sacar da escuridade a escrita feminina e as teorías feministas vixentes nese momento. Até o ano 1998 foi elaborada integramente por mulleres, desde o deseño e maquetación, a realización, as colaboracións e o material gráfico.

- NANINA SANTOS

Profesora de Secundaria e redactora xefa de *Andaina*, revista de pensamento feminista xurdida no ano 1983 que funciona de xeito asambleario. Peretenceu desde o principio ao Movemento Feminista Galego. Trata temas variados: socioloxía, política ecoloxismo, arte, literatura...

- BEATRIZ SUÁREZ BRIONES

É profesora de Teoría da Literatura na Universidade de Vigo. Investiga arredor das interseccións entre a teoría feminista e a sexualidade, o pensamento *queer*, a psicanálise e a literatura de mulleres. É autora de *Sexualidades: Teorías literarias feministas* (2003) –premio de investigación feminista Mª Isidra de Guzmán–, é e coeditora de *Escribir en femenino: poéticas y políticas* (2001); de *Mujer, adulterio y cine* (2003) e da sección dedicada á escrita de mulleres na Galiza en *Breve historia feminista de la literatura española* (2001). Ten en marcha actualmente o primeiro Proxecto de investigación sobre Teoría *queer* que financia unha universidade española (Vigo, 2002).

- RUBEM CENTENO PARADELA

Sociólogo e activista do colectivo activista *queer* Maribolheras Precàrias de A Coruña, integrantes da rede internacional polo “Descontrol de xénero e sexual”. Teñen desenvolto numerosas campañas e accións en torno a problemáticas de xénero, sexualidade, migración e precariedade laboral. Organizaron as primeiras manifestacións *queer* –como alternativa ao institucionalizado Día do Orgullo Gai– na Galiza. Editan a revista *As + perralheiras*.

4. MESAS REDONDAS

a) Traballo doméstico

- Xiara

Asociación de Empregadas do Fogar de Santiago de Compostela, que ten a Carmela Casal de presidenta. Levan a cabo diversas actividades e campañas de sensibilización sobre a precariedade laboral que sofren. Forman parte da “Plataforma pola dignificación do Emprego de Fogar”.

- ACSUR

ONG estatal centrada en promover e realizar accións, proxectos e programas de cooperación ao desenvolto, sensibilización, axuda humanitaria e solidaria cos pobos do Sur, con especial atención á temas de xénero. A delegación galega –entre as que colabora Marta Casal– ultimamente ten desenvolto actividades en torno ao traballo doméstico.

- Centro Atención Hogar-Cáritas

Desenvolven un proxecto –dirixido por Paula Lobagueira– xurdido de “Equal-En plan de igualdade” –dentro da Asociación Coruña Solidaria– desde hai tres anos. Está focalizado na revalorización ocupacional e a regularización da actividade das empregadas domésticas.

- Nomezepisofreghao

Colectivo feminista pertencente ao Centro Social Atreu! –impulsor da Rede de Dereitos Sociais na Coruña– que foi un dos promotores da Campaña do 8 marzo do 2009 centrada nas problemáticas do traballo doméstico. Unha das integrantes é Rocío Fraga.

b) “Contenedor de feminismos”: O Peche de Orosa

- Loli Romero Lores: Traballadora da Conservera Peña

- Mari Luz García Vigo: Avogada laboralista en Vilagarcía de Arousa

- Uqui Permui: Creativa gráfica, militante feminista e colaboradora de *Andaina*

- Carme Nogueira: Artista visual interesada no espazo público e feminismos

- Anxela Caramés: Investigadora en artes visuais e feminismos

INFORMACIÓN SOBRE AS INTERVENCIÓNS ARTÍSTICAS NO ESPAZO PÚBLICO

Paralelamente realizáronse intervencións na rúa, posto que tomar o espazo público significa recuperar un ámbito que sempre lles estivo negado ás mulleres, secularmente relegadas ao doméstico, motivo polo cal dende unha perspectiva feminista resulta transgresor traspasar os límites entre o privado/doméstico e o público/social. Unha subversión das normas que exercía Emilia Pardo Bazán cando decidía vestirse e comportarse tal e como ela desexaba, provocando as críticas das mentes máis conservadoras que ante as súas extravagancias exclamaban: “Mira, por alí vai o loro da Bazán...”; insulto que en certo modo, a día de hoxe, podería recuperarse nun acto *queer* de resignificación do pexorativo en algo positivo e transformador.

As instalacións foron realizadas e pensadas especificamente para o marco das xornadas.

- MÓNICA CABO

Artista ovetense formada na facultade de Belas Artes de Pontevedra, que nos seus traballos en vídeo, fotografía ou papel, así como nas súas accións, situouse dende o activismo *queer* para subverter os roles de xénero tradicionais, amosando corpos e prácticas sexuais afastadas de calquera tipo de normativización social.

“Xogo de damas. Construción de espazos de recreación”

Levou a cabo unha intervención-instalación inspirada no *pachwork*. A artista modificou estes característicos deseños para introducir mensaxes críticos respecto ás cuestións de xénero, empregando mostras de chan de sintasol, nun intento de facer unha homenaxe a esas mulleres anónimas, na súa meirande parte amas de casa, que habitan e traballan nos seus fogares. Realizou dúas composicións nunhas superficies rectangulares de cemento situadas na área axardinada da muralla que está debaixo da Fundación Luís Seoane.

A continuación, reproducimos o texto da artista:

“O espazo non pode ser disociado das prácticas da xente que o usa. Un espazo convértese nun lugar cando un individuo chega a coñecelo e o dota de significado”

Henderson e Fielke

Tradicionalmente as mulleres reuníanse nas súas casas para realizar actividades “extralaborais”, malia que sempre estaban relacionadas coa vida familiar (como a costura), polo que se xeraba así un lugar común onde poder compartir vivencias. Inspíreme no *patchwork*, unha técnica iniciada por mulleres, consistente na realización de colchas elaboradas a partir de anacos de telas diferentes nas que se mesturaban motivos xeométricos e historias persoais, para transmitir mensaxes críticas relativas a cuestións de xénero.

Nesta intervención escollín unha zona axardinada do Paseo Marítimo que ao ser intervida polos efectos dunha experiencia lúdica, como neste caso o *patchwork*, puidera converterse nun novo lugar de ocio para os cidadáns. Máis que invadir o espazo público a través de prácticas do ámbito privado, a miña intención é crear un lugar que aluda á memoria colectiva, recuperando materiais de construción específicos dos nosos fogares, como o sintasol. Sería unha transferencia desde o ámbito privado ao público; sería recrear espazos públicos mediante actividades recreativas particulares.

- CARME NOGUEIRA

Artista galega interesada polas obras en proceso, proxectos abertos e instalacións nas que as reflexións críticas sobre o espazo e as discusións de xénero convértense en substanciais, ao entendelas como un método de coñecemento do medio e dela mesma absolutamente imprescindible. Igual importancia outórgalle ao papel do espectador, ao cal tenta implicalo nunha experiencia física e temporal, de tempo vivido.

"Contenedor de feminismos"

Continuará coa posta en marcha do "Contenedor de feminismos", un proxecto aberto e en proceso coordinado por Uqui Permui e Anxela Caramés. Ten a finalidade de recuperar e documentar nun arquivo as pequenas e as grandes historias dos feminismos galegos nestes últimos trinta anos. Este é un dispositivo móbil á disposición do contexto e do relato a documentar de forma audiovisual, gráfica e escrita. A primeira intervención/documentación –levada a cabo en febreiro do 2009– ocupouse das loitas sindicais das conserveiras da área de Vilagarcía de Arousa durante os anos oitenta. A segunda intervención fíxose na Coruña, antes do comezo das xornadas, para recuperar a historia das primeiras manifestacións do Orgullo Gai en Galicia, así como os debates da Asamblea de mulleres da cidade en torno ás cuestións da visibilidade e da sexualidade lesbianas.

Estivo situado nos Cantóns –frente ao Cine Avenida– acompañado dunha vixiante-guía que explicaba aos paseantes o contido alí exposto. Podíanse consultar recensións de xornais, artigos escritos polas protagonistas, o documental sobre o peche de Odosa (realizado polos sindicalistas nese mesmo momento) e revistas de *Andaina* sobre estes dous temas.

Texto de Carme Nogueira:

Uqui Permui e Anxela Caramés están a traballar en como retomar o arquivo do feminismo en Galicia a través de Sen consigna. "Contenedor de feminismos", un proxecto amplo e a longo prazo, que aínda se atopa na fase de repensar os mecanismos e buscar os medios para poder levalo a cabo. A súa iniciativa entrelazouse coa miña necesidade de repensar os modos nos que se amosan as cousas, nos que se producen procesos colectivos, nos que se contan e actualizan as historias, cando a súa lembranza abre outras capas de significado.

Parecíame urxente facer visible a necesidade de sacar adiante esta proposta, polo que propuxen un dispositivo móbil –á disposición do contexto e do relato a documentar– que servise para poder ir exhibindo mostras do material que se

está a recompilar para o arquivo. Penseino como un contenedor que permitise reflexionar sobre o feito de arquivar, mostrando as contradicións entre o dito e o acontecido, entre o naturalizado e o baleirado a forza de usalo; sería un cuestionamento en sí mesmo, celebrando o proceso como forma.

Interésame falar do lugar intermedio entre o público e o privado, recuperando así ás persoas que están detrás dos procesos colectivos. Isto foi o que fixemos na primeira “documentación” en Vila Xoán –no concello de Vilagarcía de Arousa– na que falamos con catro das protagonistas das loitas das mulleres no sector conserva, rememorando o peche da fábrica Orosa hai vinte anos; e na Coruña indagarase nas reunións da Asamblea de Mulleres que deron lugar á convocatoria do primeiro Orgullo Gai celebrado en Galicia.

INFORMACIÓN SOBRE AS ACTIVIDADES ESCÉNICAS

TEATRO DO MORCEGO

O club da calceta

Dous monólogos da adaptación teatral da novela de María Reimóndez *O club da calceta*, dirixida por Celso Parada, representados polas actrices Elina Luaces (a beata) e Laura Ponte (a intelectual). Na obra seis mulleres moi diferentes entre si acoden a clases de calceta, un lugar tradicionalmente feminino que non obstante lles serve para unirse debido á converxencia das súas frustracións, tomando así conciencia da súa situación persoal e atopando as forzas para poder superala.

EXPERIMENTADANZA-TEATRO

A Cita

¿Que ocorre na cabeza e no corpo dunha muller cando perde a dignidade?

Cando o tempo de desexo convértese en tempo de medo.

Cando o fogar é unha prisión e a parella un verdugo.

Do amor á incompreensión, do bico interminable ao maltrato físico, do respecto á máis absoluta crueldade. Por que?

Mais existe a esperanza, cando nos intentan encarcerar e somos quen de facer brotar flores da terra seca e as nosas alas axúdannos a voar.

Texto: Xoan Carlos Mejuto

Coreografía: Carlota Pérez

CHÉVERE

Os dildos (Making-off de xénero)

Espectáculo que constou de dúas partes: por un lado, unha charla para-teatral sobre a construción e a deconstrución dos xéneros (partindo de Beatriz Preciado e da experiencia das actrices Patricia de Lorenzo e Natalia Outeiro durante os ensaios da obra *Testosterona* e a realización do obradoiro “Drag-king ser home por un día”, realizado coa colaboración da maquilladora Fanny Bello), e, por outra parte, o concerto punk-rock de *Os dildos*, con letras inspiradas no “Manifesto Scum” de Valerie Solanas.

MARIBOLHERAS PRECÀRIAS

Maribingo

Recuperan os tradicionais bingos nos que as mulleres de xeracións anteriores atopaban un lugar onde poder reunirse e falar das súas cousas, superando o ámbito do doméstico e equiparándose ás actividades de tipo social dos homes. O colectivo reinventa este formato engandíndolle contido crítico respecto ao xénero, sen esquecer o compoñente lúdico da festa, na liña das súas accións e producións.

TERRITORIO

A Casa-Museo debe estar atenta ao proceso de dinamización do noso entorno tentando aportar unha revisión do feito diferencial “Emilia Pardo Bazán” e romper cos estereotipos que dominan a percepción sobre a escritora.

Entendemos a cuestión cultural como factor fundamental na proxección da institución, por iso colaboramos con todas as institucións ou colectivos que amosen interese de facelo.

Doazón de libros

- O día 26 de xaneiro de 2009 a Sra. Dña. Dolores Tudó Martínez solicitou doazóns de libros para o Club municipal de lectura de Santa Pola, Alacante, do que é a directora. Aceptouse a solicitude e contribuíuse con tres volumes de *Los Pazos de Ulloa*, *La Madre Naturaleza*, y *Un destripador de antaño*.

- O 22 de abril de 2009 a Sra. Dña. Doria Muñoz Lucas doou o seguinte volume:

Puga y Parga, Manuel, “Picadillo” (1913): *La cocina práctica*, La Coruña, tipografía del Noroeste.

O libro pasará a enriquecer os fondos da biblioteca da Real Academia Galega e servirá para acrecentar o recoñecemento da figura do autor e de Emilia Pardo Bazán, quen prologa o libro.

Despedida do Presidente da Real Academia Galega e Director da Casa-Museo Emilia Pardo Bazán

Fíxoselle entrega dunha estatuíña de Emilia Pardo Bazán nun acto homenaxe no que intentamos resumir o respecto e a admiración de todo o equipo pardobazaniano pola súa actuación con respecto ao estudo e actualización da figura da escritora. Esta é a placa que acompaña o busto.

A DON XOSÉ RAMÓN BARREIRO
GRAZAS POR FACER REALIDADE O COMPROMISO

DE BELLO LUCEM

A Coruña, 15-XII-2009

PROGRAMA EDUCATIVO

O balance educativo reflectido polas enquisas que lle presentamos ao profesorado que participou directamente nas actividades didácticas da Casa, impúlsanos a seguir traballando na mesma dirección. Tamén foi estimulante o resumo da avaliación no Programa Educativo Municipal “Descubrir Coruña”, no que recibimos unha das mellores cualificacións pola calidade da atención pedagóxica prestada nas visitas escolares. As enquisas de avaliación realizadas polos titores destes grupos indican unha valoración media superior a 4,8 sobre 5 para aspectos tales como “sintonía coa programación curricular dos centros”, “contribución á mellor comprensión da exposición” ou “ampliación do alcance temático”.

Estes datos constátanse no elevado número de centros educativos que viñeron á Casa-Museo o ano 2009.

	COLEXIOS VISITANTES 2009
Xaneiro	Día 08 IES Liceo La Paz 4º ESO Día 12 IES Liceo La Paz 4º ESO Día 13 IES Monelos 4º ESO Día 14 IES Liceo La Paz 4º ESO Día 15 IES Monelos 4º ESO Día 16 IES Liceo La Paz 4º ESO Día 19 IES Agra do Orzán 1º Bach Día 20 IES Ramón Menéndez Pidal 4º ESO Día 22 IES Ramón Menéndez Pidal CPI Uxío Novoneira 1º-4º ESO Día 27 IES Calasancias 2º Bach IES Agra do Orzán 4º ESO IES Agra do Orzán 4º ESO IES Pontepedriña 2º Bach IES Pontepedriña 2º Bach Día 28 IES Adormideiras 1º Bach.
Febreiro	Día 03 IES A Sardiñeira 2º ESO Día 04 IES A Sardiñeira 2º ESO Día 05 IES As Calasancias 2º Bach. Día 17 IES O Pino 3º e 4º ESO Día 19 IES Mª Casares 4º ESO Día 26 CPI Jesuitas 6º Primaria Día 27 CPI Jesuitas 6º Primaria

Marzo	Día 06 IES de Madrid 4º ESO Día 12 IES Manuel Murguía 4º ESO Día 13 IES Manuel Murguía 4º ESO Día 30 IES Arquitecto Manuell Raspall 1º Bach. Día 31 IES Otero Pedrayo 4º ESO
Abril	Día 16 CEIP Xosé Pichel 6º Primaria Día 21 IES Paseo das Pontes 4º ESO Día 24 IES Laxeiro 3º e 4º ESO Día 27 IES Otero Pedrayo 4º ESO
Maio	Día 05 IES Fernando Wirtz 2º Bach. Día 12 IES Fernando Wirtz 2º Bach. Día 14 IES Gundín (Lugo) 4º ESO
Outubro	Día 21 CPI Jesuitas 6º Primaria Día 22 CPI Jesuitas 6º Primaria Día 28 IES Eusebio da Garda 2º Bach Día 30 IES Ortigueira 1º e 2º Bach
Novembro	Día 20 IES Fingoi (Lugo) 4º ESO
Decembro	Día 11 IES Liceo La Paz 4º ESO Día 14 IES Liceo La Paz 4º ESO Día 15 IES Liceo La Paz 4º ESO

“Paseo por Marineda”

Ademais das visitas a escolares e a outros grupos, continuamos co noso particular “Paseo por Marineda”, visita levada a cabo por diferentes puntos da cidade vella que son mencionados por Emilia Pardo Bazán nas súas obras sobre “Marineda”; nome literario que a escritora daba á cidade da Coruña.

O punto de partida son, pois, as obras de Emilia Pardo Bazán, recompiladas en diversos textos que se len no transcorrer da visita.

A proposta tamén serve para entender como era a cidade uns anos atrás e como se produciron cambios urbanísticos, sociais, etc.

Vai dirixida a todo tipo de público e establécese de acordo a tres niveis básicos: o nivel infantil (Primaria e primeiro ciclo de Secundaria), o xuvenil (segundo ciclo de Secundaria e Bacharelato) e o que abarcaría aos adultos (agrupacións). As actividades que se levan a cabo en cada un dos paseos son por suposto diferentes para cada un dos niveis.

Visitas de grupos de persoas analfabetas e con discapacidades

Como viña sendo habitual nos últimos anos levamos a cabo visitas a grupos de persoas con discapacidades tanto físicas como intelectuais.

Este ano ademais levamos a cabo visitas guiadas, tanto no interior da casa como fóra desta, a persoas cun baixo nivel cultural e educativo considerados "grupos de alfabetización".

Para isto elaboramos unha unidade didáctica na que adaptamos os contidos que se tratan no museo e baseámonos na capacidade de desenvolvemento no mundo urbano e o coñecemento do papel das mulleres doutra época.

Para dar a coñecer o noso interese de participación, puxémonos en contacto coas diferentes asociacións e grupos da provincia para ofertarlles a visita á Casa-Museo Emilia Pardo Bazán, sen ningún tipo de interese económico.

DOAZÓN DUN VESTIDO DE EMILIA PARDO BAZÁN

“Nada de telones ni de dioramas: todo de realce y bulto, aspirando a producir ilusión perfecta. No falta más que la vida”.

Emilia Pardo Bazán (19 de noviembre de 1900): *La Ilustración Artística*, núm. 986.

(Da súa visita á Exposición de París, sobre o “Palacio do traxe”).

BIBLIOTECA DE LA CASA DE LA D^{CA} EMILIA PARDO BAZÁN
(BIBLIOTHÈQUE DE MADAME EMILIA PARDO BAZÁN)

COMEDOR DE LA CASA DE LA D^{CA} EMILIA PARDO BAZÁN
(SALA À MANGER DE MADAME EMILIA PARDO BAZÁN)

Despois de solicitar a colaboración de Dona Flora Pérez Marcote, xurde un compromiso de doazón por parte desta da reprodución veraz dun vestido para ser exposto na Casa-Museo Emilia Pardo Bazán.

Despois dunha análise da proxección visual de Pardo Bazán e da iconografía do seu vestiario, que leva implícita unha presentación pública, determinamos que o vestido a realizar sería unha reprodución exacta do que luce a escritora nun artigo concluínte sobre a súa concepción sobre a excelencia dos usos sociais, nunha época onde o papel da muller como *salonnière* aínda que esmorecente, tiña unha grande importancia na capital española, onde a escritora xa vivía de maneira independente. En concreto nos referimos á publicación de *Los salones de Madrid* onde aparece retratada a súa tertulia madrileña á que asisten aristócratas, políticos e literatos⁷. A súa implicación coa antedita publicación é importante, xa que ademáis de abrir as portas da súa casa da rúa san Bernardo, escribe o seu limiar.

Esta actuación darános a oportunidade de comprender en maior medida a Emilia Pardo Bazán viaxando no tempo, e transcendendo os ámbitos académicos, coñecer a unha intelectual que non renuncia á súa condición de muller e aristócrata, así mesmo se presentará o aspecto externo dunha época.

O traxe será elaborado por Alexandro Suárez Regueiro, artesán cualificado de traxes históricos.

Propoñémonos, coa tarefa de investigación e elaboración dun vestido da escritora, amosar unha faceta de tan brillante muller: o seu gusto pola sociedade e as súas connotacións no eido da realidade social da súa época.

Secuenciación da elaboración do vestido de Emilia Pardo Bazán

Localización e estudo fotográfico

Localización de revistas

Estudo do sistema de patronaxe

Localización de tecidos e complementos

Localización de soporte, manequín e outros

Patronaxe do vestido

Corte e modelado do vestido

Traslado e montaxe

⁷ Monte-Cristo (¿1898?): *Los salones de Madrid*, Madrid, Publicaciones de “El Album Nacional”.

Os obxectivos principais para a elaboración deste traxe son:

- Recuperar e revitalizar a iconografía do vestiario de dona Emilia, singular pola mesma singularidade da personaxe.
- Dar a coñecer as tendencias europeas a través do vestiario.
- Permitirnos achegar e coñecer mellor a súa personalidade a través dunha época, a súa forma de ser e sentir relacionada coa realidade do seu contorno.
- Axudar a comprender a importancia que naquel momento tiña o vestiario como distinción de clase e posicionamento social.
- Fomentar a curiosidade sobre o personaxe.
- Fomentar a súa imaxe como modelo a seguir de muller emprendedora e loitadora ante as adversidades do momento.

DIFUSIÓN DAS NOSAS ACTIVIDADES NAS REDES SOCIAIS

“Facebook”

A Casa-Museo Emilia Pardo Bazán, coñecedora das achegas das redes sociais e de Internet, decidiu sumarse a estas mediante a creación dunha conta en “Facebook”, coa finalidade de difundir as actividades e acontecementos de relevancia.

Deste xeito infórmase as persoas tamén unidas ao perfil de actos tales como os faladoiros mensuais, e mesmo podemos ter idea da asistencia de moitas delas.

Creación dunha páxina web

É ben sabido que a creación dunha páxina web permite unha maior facilidade e rapidez para levar a cabo un achegamento ao museo, achegamento que fomenta e completa a visita física.

Desta maneira, unha primeira visita de carácter virtual pode ser a que determine a decisión de achegarse ao espazo real, ademais de axilizar unha comunicación cada día máis rápida.

Por este xeito nos últimos meses estase a elaborar a páxina Web da Casa-Museo Emilia Pardo Bazán, que ata a actualidade contaba con un pequeno espazo de información dentro da páxina oficial de ACAMFE (Asociación de Casas-Museo).

Casa-Museo
**EMILIA
PARDO
BAZÁN**

SAÍDO
LOCALIZACIÓN
CONTACTO
A CASA-MUSEO
ACTIVIDADES
PUBLICACIONES
ENLACES
EMILIA PARDO BAZÁN
LIBRO DE VISITAS

Últimas noticias

TERTULIAS DOS XOVES
+ info

José Quiroga y Pérez de Deza
+ info

TEXTOS DE EMILIA PARDO BAZÁN

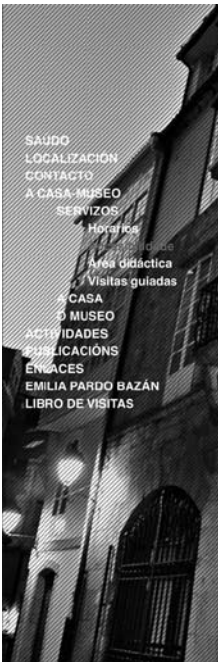
LAS MEDIAS ROJAS
CONTO Editado pola autora na revista *Por esos mundos*. Madrid, 1904

Quando a rapaza entrou, cargada con el haz de leña que acababa de merodear en el monte del señor amo, el tío Clodio no levantó la cabeza, entregado a la ocupación de picar un cigarro, sirviéndose, en vez de navaja, de una uña córnea, color de ámbar oscuro, porque la había tostado el fuego de las apuradas colillas.

+info

Durante os meses de xullo e agosto o horario da Casa-Museo será de 9:00 a 14:00 h. Non se celebrarán as veladas literarias Os Xoves da Rúa Tabernas. En setembro volveremos de novo.

Faite amigo da Casa-Museo

Casa-Museo
**EMILIA
PARDO
BAZÁN**

SAÍDO
LOCALIZACIÓN
CONTACTO
A CASA-MUSEO
SERVIZOS
Horarios
Visitas guiadas
Área didáctica
A CASA-MUSEO
O MUSEO
ACTIVIDADES
PUBLICACIONES
ENLACES
EMILIA PARDO BAZÁN
LIBRO DE VISITAS

A Casa-Museo | Servizos | Accesibilidade

Accesibilidade física

Ao tratarse dun edificio histórico, ten un zócalo de entrada e tres escaleras de acceso.

O personal está formado para prestar axuda a quen a solicite.

Ascensor de catro prazas que sae directamente ao museo.

Accesibilidade intelectual

Actividades especiais adaptadas aos requirimentos de todo tipo de público.

En especial visitas guiadas a persoas con discapacidade. Estes últimos anos traballamos con varios centros destas características.

E ademais:

Contos de Pardo Bazán traducidos ao Braille.

Unidades didácticas adaptadas.

Os obxectivos da elaboración desta pódense resumir en:

1. **Accesibilidade:** A páxina web do museo permite romper coas barreiras espazo-temporais, xa que facilita achegarse ao museo dende calquera parte do mundo e permite visitalo sen restricións horarias.
2. **Interactividade:** Por unha banda cada visitante decide a súa traxectoria en función dos seus coñecementos, motivacións e intereses persoais; por outra ofrece a oportunidade de interactuar con diferentes usuarios, centros de ensino, etc.
3. **Información:** Coa páxina web ofreceremos información detallada e sinxela sobre as nosas actividades e proxectos educativos e facilitaremos a ollada pormenorizada en determinados temas. De feito cando unha páxina web está ben elaborada adoitase atopar máis información nela que nas propias salas, calidade que se pode aproveitar para realizar visitas máis proveitosas.
4. **Actividades e recursos en liña:** Dispoñibles para utilizar na casa/aula ou durante a visita, destinados tanto a docentes como a escolares (materiais educativos, xogos didácticos...), e que puideran ser empregados previamente á visita ou nunha fase posterior para fixar determinados contidos.
Existirá a posibilidade de participación dos visitantes na web do museo aportando os traballos ou os comentarios realizados tras a experiencia didáctica ou a visita individual.
5. **Motivación:** Persequimos fomentar o interese en visitar o museo, cunha páxina atractiva, cunha presentación interesante dos contidos, combinando texto, son e imaxes, cun fío condutor ben estruturado e doado de cargar e ver. Para os escolares poden ser especialmente motivadoras as propostas de actividades e xogos didácticos interactivos.

Os contidos da páxina web irán estruturados dun xeito sinxelo e cómodo:

- Este contido pódese modificar desde o xestor de contidos
- Este contido non se pode modificar desde o xestor de contidos
- O usuario final do sitio web aportará a información

saúdo

introdución

 enlace a “Facebook”

 mapa google map de situación do museo

contacto

 horarios e vacacións

 endereço

 teléfono

 e-mail

 accesibilidade

 formulario de contacto

servizos

a casa

 historia do edificio

o museo

libro de visitas

 lista de visitas (comentarios)

 publicar un comentario

a colección

 autores

 autores da casa

 outros autores

 outros temas

 outras técnicas

 pintura relixiosa

 retratos

 escenas de xénero

 paisaxes

 bodegón

 gravados

escultura

mobles

obxectos

 porcelana

 cristalería

 prata

tapices

actividades (buscador por categoría e ano)
histórico de actividades

ACTIVIDADES AO INTERIOR

Faladoiros xoves
visitas guiadas
solicitudes, calendario
condicións, información e reservas

área didáctica
talleres didácticos
libro de visitas

funcionamento
convenios
alumnos en prácticas

ACTIVIDADES AO EXTERIOR

“Paseando por Marineda” + “As donas da cidade”

publicacións (pdf)
lista de publicacións
información de la publicación

enlaces de interese

a autora

vida
breve biografía
biografía
Pardo Bazán e o seu tempo

obra

títulos relevantes en orden cronolóxica
narrativa
lista de novelas (archivos pdf)
lista novelas curtas (archivos pdf)
contos
lista de libros de contos (archivos pdf)
poesía
lista de poesías (archivos pdf)
teatro
lista de obras de teatro (archivos pdf)

- historia e biografía
- libros de viaxes
- crítica e interpretación literaria
- ensaíos, conferencias, discursos
- lista por categoría (arquivos pdf)
- prólogos e estudos preliminares
- dirección e edición
 - revista *Nuevo Teatro Crítico* (archivo pdf)
 - colección “La biblioteca de la mujer” (archivo pdf)
 - colaboracións en publicacións periódicas
 - lista (arquivos pdf)
- a súa biblioteca
 - historia
 - información xeral
 - normas de acceso e consulta
 - catálogo (archivo pdf)
- o seu arquivo
 - pequena historia
 - información xeral
 - cadro (archivo pdf)
- club de Pardo Bazán
 - usuarios do club
 - lista de usuarios
- formulario de inscrición

GRABACIÓN DA CASA-MUSEO POR ALUMNOS DA LICENCIATURA EN COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL

O alumnado de comunicación audiovisual da Universidade da Coruña solicitounos levar a cabo unha reportaxe sobre a Casa-Museo.

As condicións para a gravación eran:

1. Non emitir radiacións ultravioletas.
2. Non manipular ningún dos obxectos do museo.
3. A grabación debería levarse a cabo con unha persoa do museo como acompañante.
4. Deberían enviar unha petición por escrito.

A grabación levouse a cabo co cumprimento de todas estas normas e coa colaboración do persoal da Casa-Museo Emilia Pardo Bazán.

COLABORACIÓN NA FASE DE DOCUMENTACIÓN E GRABACIÓN PARA A EMISIÓN DO DOCUMENTAL SOBRE EMILIA PARDO BAZÁN

No 2009 levouse a cabo a emisión do documental de Emilia Pardo Bazán “Mulleres na Historia” en TVE.

Estes documentais pretenden rescatar a imaxe de personaxes femininas relevantes moitas das veces relegadas a un segundo plano pola historia.

O programa, que se comezou a emitir en 1995 levou a cabo unha análise de diversas mulleres como é o caso de Concepción Arenal, Leonor López de Córdoba, María Lejárraga, etc..

COLABORACIÓN PARA A GRAVACIÓN DA REPORTAXE PARA O PROGRAMA “DESDE GALICIA PARA EL MUNDO”

Coincidiendo coa realización das xornadas de feminismo e durante varios días, levouse a cabo a gravación na Casa-Museo dunha reportaxe sobre a vida e obra da escritora, así como das actividades da Casa-Museo.

Esta foi retransmitida na TVG, como parte do programa “Desde Galicia para el mundo”, programa que combina entrevistas e reportaxes para retratar a paisaxe, a gastronomía, a xente, as festividades e tanto o presente coma a historia de Galicia.

CONVENIO COLABORACIÓN COA UNIVERSIDADE DA CORUÑA

A casa museo Emilia Pardo Bazán, un anos máis mantén convenios de colaboración para alumnos en prácticas coa UDC.

As facultades coas que mantén esta relación son a de Filoloxía e a Escola Universitaria de Turismo.

Estrictamente vinculados a moitos dos nosos logros, os estudantes en prácticas participan moi activamente na realidade que pretende reflectir este artigo.

Acordo entre a Casa-Museo Emilia Pardo Bazán / Real Academia Galega e a Escuela Universitaria de Turismo do Centro Español de Nuevas Profesiones, (Adscrita á Universidade da Coruña, *DOG* N° 236 de 4/12/98), para a realización de Prácticas de estudo de alumnos da devandita Escola.

Así mesmo tamén colaboramos co proxecto “Leonardo da Vinci” para a realización de prácticas profesionais de estudantes universitarios non españois.

PRESENTACIÓN DE LIBROS NA CASA-MUSEO EMILIA PARDO BAZÁN

No transcurso do ano leváronse a cabo varias presentacións de libros, das que podemos destacar a presentación do libro *Devenir Perra* de Itziar Ziga.

Licenciada en periodismo e feminista transgresora dende os seus comezos.

Así mesmo tamén se levou a cabo a presentación doutro libro feminista, esta vez de autora galega e dentro das xornadas feministas levadas a cabo no mes de setembro.

Nesta ocasión o libro en esta ocasión foi *O clube da calceta*, de María Reimóndez, que conta a historia de seis mulleres moi diferentes entre si que acoden a clases de calceta, un lugar onde converxen as súas frustracións pero, tamén, un lugar onde toman conciencia da súa situación e da necesidade de superala.

A través dun espazo tan tradicionalmente feminino como a calceta, María Reimóndez dálles voz a estas mulleres que dende as súas diferenzas atopan no valor da unidade a forza para sobrepoñerse a un presente.

RECITAL POESÍA

O grupo poético “Aires Galegos”, co motivo do seu V aniversario levou a cabo un recital de poesía en colaboración co grupo “Transoceánicos”.

O acto tivo lugar o 24 de xullo as 19h na Casa-Museo, coa colaboración de Carmen Patiño Fernández, administradora xeral de “Aires Galegos”.

PRESENTACIÓN DE ACTIVIDADES

Durante este ano levouse a cabo a creación dun vídeo de promoción co obxectivo de expandir e publicitar a Casa-Museo, ante a solicitude recibida por parte de Viajes Marsans.

Este será entregado en axencias de viaxes, coa finalidade de que as nosas instalacións se inclúan como punto obrigado de visita e nos diversos paquetes turísticos, dandoas a coñecer os axentes responsables.

ASESORAMENTO ZENIT TV

A produtora Zénit TV prepara unha película sobre a escritora, para o cal desenrolouse unha vía de colaboración e asesoramento entre a Casa e o persoal de preproducción con quen se traballou sobre o guión orientando lecturas e aportando material de todo tipo.

O equipo de produción traballará nestas salas na gravación de algunhas esceas de dito film.

INCORPORACIÓN DA PANCARTA GANADORA DO “CORRELINGUA 2009”

Esta importante proposta lúdico-educativa que convida á mocidade a reivindicar o idioma publicamente ten entre as súas actividades un concurso de pancartas que subvenciona a Concellería de Mocidade do Concello da Coruña. A partir deste ano, a Casa-Museo terá o placer de amosar a pancarta ganadora ao público visitante, como unha aportación mais do seu apoio ás intervencións culturais de calidade.

